

ISO 20400

Održiva nabavka

ISO 20400

..... održiva nabavka

Odluke organizacije u vezi s kupovinom ne samo da utječu na samu organizaciju, već utječu i na ekonomiju, okoliš i društvo. Dakle, ne bi li svijet bio bolje mjesto kad bi se odluke donosile na održiv način?

Šta organizacija kupuje, od koga kupuje, i kako koristi robu i usluge koje je jednom kupila, može imati veliki utjecaj na sve: od performansi i dobrobiti zaposlenika pa do reputacije i odnosa zainteresovanih strana. Iz tog razloga, kupovna funkcija organizacije može odigrati ključnu ulogu u društvenoj odgovornosti i pomoći da se integriše na nivou upravljanja.

Na nabavku obično otpada značajan dio budžeta organizacije. Samo u javnom sektoru čini oko 12% BDP-a i 29% državne potrošnje u zemljama članicama Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

ISO 20400, Održiva nabavka - Smjernice, pruža smernice za organizacije koje žele da integrišu održivost u svoje procese nabavke. Standard predstavlja sektorski specifičnu primjenu ISO 26000, Smjernice o društvenoj odgovornosti, koje su dopunjene posebnim fokusiranjem na funkciju kupovine.

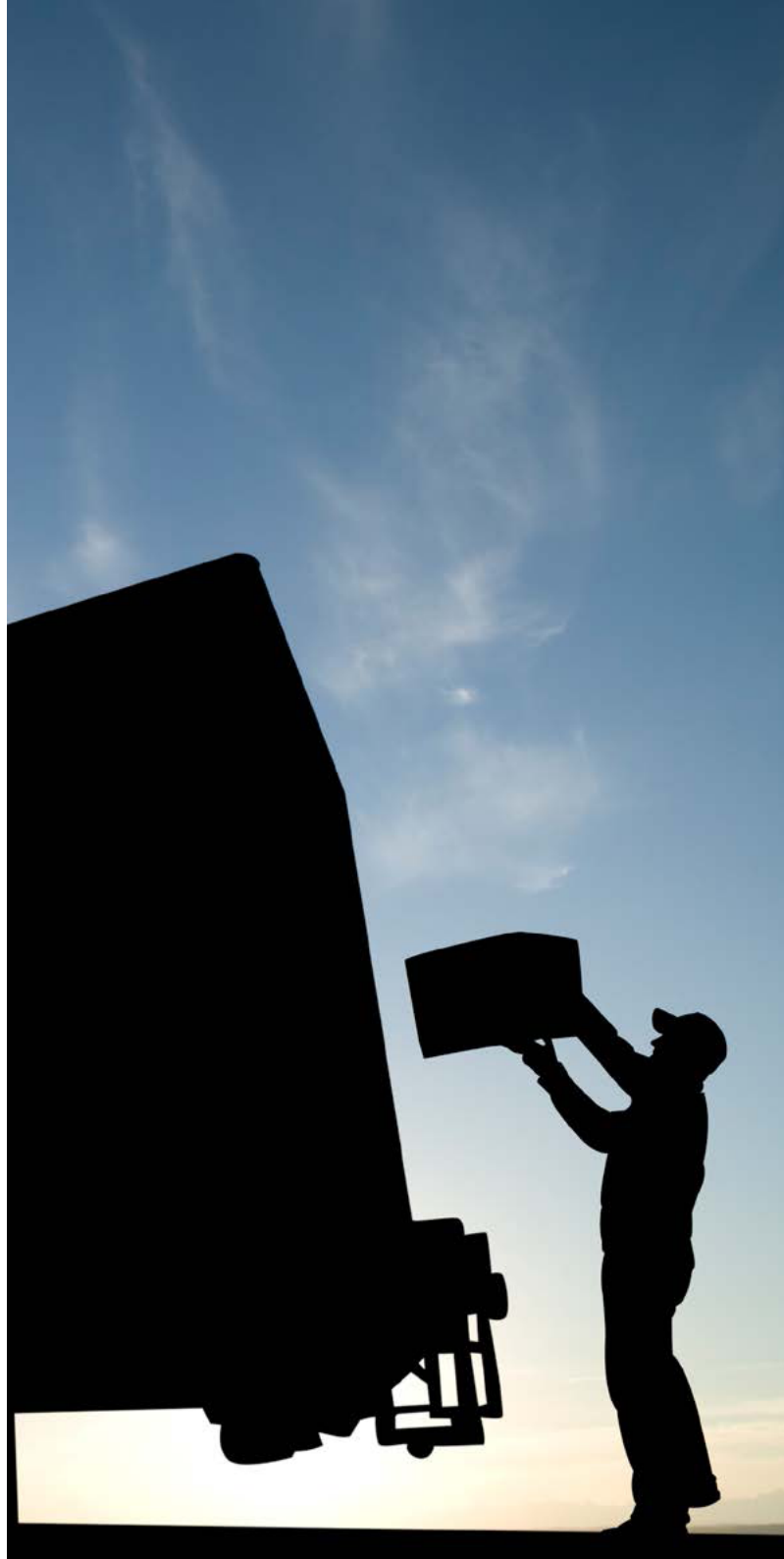
..... Šta je održiva nabavka?

Održiva nabavka je proces donošenja odluka o kupovini koje zadovoljavaju potrebe jedne organizacije za robom i uslugama na način koji koristi ne samo organizaciji već i društvu u cjelini, uz minimiziranje njenog utjecaja na okoliš. Ovo se postiže tako što će se osigurati da su uslovi za rad zaposlenika i njihovih dobavljača pristojni, da su proizvodi ili kupljene usluge održivi, gdje je to moguće, i da su riješena društveno-ekonomska pitanja, kao što su nejednakost i siromaštvo.

..... Šta je ISO 24000?

ISO 20400 daje smjernice za integrisanje održivosti u procesima nabavke organizacije. Usmjeren na najviše rukovodstvo i direktore funkcija nabavke, standard pokriva političke i strateške aspekte procesa nabavke, odnosno kako da uskladi nabavku s ciljevima i zadacima organizacije i stvori kulturu održivosti.

Standard definiše principe održive nabavke, uključujući odgovornost, transparentnost, poštovanje ljudskih prava i etičko ponašanje, i naglašava ključne faktore kao što je upravljanje rizikom i određivanje prioriteta. Također pokriva različite faze procesa nabavke, iznoseći korake potrebne da se društvena odgovornost integriše u kupovnu funkciju.

Kakve koristi će imati moja organizacija?

Implementacijom standarda ISO 20400, vaša organizacija će dati pozitivan doprinos društvu i ekonomiji kroz donošenje održivih odluka u vezi s kupovinom i ohrabriti dobavljače i ostale zainteresovane da učine isto. Standard će vam pomoći da smanjite utjecaj na okoliš, riješite pitanja ljudskih prava i upravljate odnosom s dobavljačima, dok usklađujete dugoročne globalne troškove i poboljšavate performanse nabavke, što vašoj organizaciji daje konkurentsku prednost.

Korištenje standarda će poboljšati komunikaciju između izvođača i svih zainteresovanih strana i promovisati međusobno korisnu saradnju. Također će uskladiti funkcije nabavke kroz unapređenje odnosa s dobavljačima i smanjenje rizika u lancu snabdijevanja, poput poremećaja uslijed povlačenja proizvoda ili neuspjeha dobavljača. Povrh toga, standard ISO 20400 je korisno sredstvo za jačanje produktivnosti, optimizaciju troškova i podsticanje inovacija na tržištu.

Kome je namijenjen ISO 20400?

ISO 20400 je usmjeren na organizacije svih veličina, i u javnom i u privatnom sektoru, jer se primjenjuje na skoro svaku odluku o nabavci: od kancelarijskog materijala i ugostitelja do dobavljača energije, građevinskog materijala i još mnogo toga.

Kako se ovaj standard odnosi na ISO 26000, za društvenu odgovornost?

Održiva nabavka je ključni aspekt društvene odgovornosti. ISO 26000 čini osnovu standarda ISO 20400, oslanjajući se na iste principe i glavni predmet ljudskih prava, radne prakse i fer poslovne prakse. Kao takav ISO 20400 će pomoći pojedincima koji rade u nabavci da integrišu principe društvene odgovornosti u proces nabavke kao što je opisano u standardu ISO 26000.

Šta se dešava sa certifikacijom?

ISO 20400 daje smjernice, a ne zahtjeve. Stoga nije namijenjen za certifikacijske svrhe.

Podizanje održive nabavke na viši nivo

Mnoge organizacije u svojim procesima već implementiraju prakse održive nabavke. Međunarodni proizvođač hemikalija i plastike „Braskem“, naprimjer, već ima uspostavljen Kodeks ponašanja za dobavljače etanola, zajedno s programom za kontinuirani napredak, koji omogućava dobavljačima da izmjere svoj učinak u odnosu na druge i prate napredak.

„Itaipu Binacional“, najveća hidroelektrana na svijetu, koja je uključena u razvoj ISO 20400, već ima uspostavljenju politiku održive nabavke i programa čiji je cilj da ugradi u organizaciju kulturu održivosti i da osigura da se pri svakoj nabavci u obzir uzima održivost. ISO 20400 će također pomoći drugim organizacijama da ugrade održivost u svoje procese nabavke i usavrši postojeće programe i sisteme, oslanjajući se na ekspertizu i najbolje prakse iz cijelog sveta.

Kako mogu da počnem uz ISO 20400?

Da biste izvukli maksimalnu korist od standarda ISO 20400, prije nego što počnete vrijedi razmotriti sljedeće:

- **Ispitajte svoju „kulturu kupovine“**
Kako i od koga kupujete? Koliko kontrole imate nad rizicima kojima su izloženi vaši dobavljači, kao što su nestašica zaliha? Da li su zahtjevi vaših dobavljača realni? Da li je vaša organizacija jasna u vezi sa sopstvenim zahtjevima?
- **Upoznajte svoj lanac snabdijevanja**
Procjenite troškove u lancu snabdijevanja u svojoj organizaciji. Koliki dio vašeg prihoda otpada na plaćanja dobavljačima? Da li vam je poznat njihov društveni i ekološki utjecaj?
- **Mislite strateški**
Razmotrite rizike i mogućnosti koji proizilaze iz bliže saradnje s vašim glavnim dobavljačima - tokom cijelog životnog ciklusa.
- **Osigurajte naklonost najvišeg rukovodstva**
Osigurajte da su ključni donosioci odluka i najutjecajniji u odboru i svjesni prednosti, mogućnosti i mogućih posljedica provođenja održive nabavke u vašoj organizaciji.

Više informacija

Web-stranica ISO-a: www.iso.org
ISOfocus magazin: www.iso.org/isofocus
ISO videa: www.iso.org/youtube
Pratite nas na Twitteru: www.iso.org/twitter
Pridružite nam se na Facebooku: www.iso.org/facebook
Pridružite nam se na GooglePlusu: www.iso.org/gplus

O ISO-u

ISO (Međunarodna organizacija za standardizaciju) je nezavisna, nevladina međunarodna organizacija sa članstvom od 162 * nacionalna tijela za standardizaciju. Kroz svoje članove, ISO okuplja eksperte koji razmjenjuju znanja i razvijaju dobrovoljne, zasnovane na konsenzusu, tržišno relevantne međunarodne standarde koji podržavaju inovacije i pružaju rješenja globalnih izazova.

ISO je objavio više od 21 500 * međunarodnih standarda i srodnih dokumenata koji pokrivaju skoro svaki vid industrije, od tehnologije do sigurnosti hrane, poljoprivrede i zdravstvene zaštite.

Za više informacija, posjetite www.iso.org.

* februar 2017

**Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine (BAS)**

Vojvode Radomira Putnika 34,
71123 Istočno Sarajevo,
Bosna i Hercegovina
Tel: + 387 57 310 560
Fax: + 387 57 310 575
e-mail: stand@bas.gov.ba
web: www.bas.gov.ba

Međunarodna organizacija
za standardizaciju

ISO Centralni sekretariat
Ch. de Blandonnet 8
Case Postale 401
CH – 1214 Vernier, Ženeva
Švajcarska

iso.org

© ISO, 2017
All rights reserved

ISBN 978-92-67-10731-8

